

POSTANOWIENIE

Dnia 10 czerwca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Halina Kiriło

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z powództwa J. D.

przeciwko (...) Fabryce Maszyn C. S.A. z siedzibą w Ł.

o sprostowanie świadectwa pracy, odszkodowanie oraz ustalenie w przedmiocie odrzucenia skargi kasacyjnej,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Spółecznych w dniu 10 czerwca 2021 r.,

zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego w O.

z dnia 8 grudnia 2020 r., sygn. akt V Pa (...),

1. oddala zażalenie,

2. przyznaje radcy prawnemu S. K. od Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w O. kwotę 600 (sześćset) złotych powiększoną o stawkę podatku od towarów i usług tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w O. wyrokiem z 20 grudnia 2019 r., IV P (...), oddalił powództwo J. D. przeciwko (...) Fabryce Maszyn „C.” S.A. w Ł. Powód domagał się sprostowania wydanego mu świadectwa pracy w ten sposób, aby objąć nim okres pracy w pozwanej fabryce w charakterze ucznia nauki zawodu od 1 września 1967 r. do 14 czerwca 1970 r., a nie jak błędnie wskazano w świadectwie pracy od 1

września 1967 r. do 30 czerwca 1969 r. Ponadto wnosił o zasądzenie odszkodowania z tytułu wydania mu niewłaściwego świadectwa pracy w wysokości różnicy pomiędzy emeryturą naliczoną, a emeryturą która byłaby naliczana gdyby okres od 1 lipca 1969 r. do 14 czerwca 1970 r. był uwzględniony przy naliczaniu wysokości emerytury z uwzględnieniem średniej długości życia w Polsce wynoszącej 74 lata tj. w kwocie 10.850 zł, ewentualnie zasądzenie odszkodowania z tytułu wydania niewłaściwego świadectwa pracy na podstawie art. 322 k.p.c., a nadto o uznanie okresów pracy tj. od dnia 10 września 1967 r. do 14 czerwca 1970 r. oraz od 15 czerwca 1970 r. do 11 sierpnia 1973 r. jako okresu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze.

Apelację od powyższego wyroku złożył powód. Sąd Okręgowy w O. wyrokiem z 12 maja 2020 r., V Pa (...) oddalił apelację. Powód zaskarżył wyrok Sadu drugiej instancji skargą kasacyjną.

Sąd Okręgowy w O. postanowieniem z 8 grudnia 2020 r. odrzucił skargę kasacyjną, uznając ją za niedopuszczalną, skoro zgodnie z art. 398² § 2 pkt 2 k.p.c. skarga kasacyjna nie przysługuje w sprawach dotyczących świadectwa pracy i roszczeń z tym związanych. Zdaniem Sądu Okręgowego z zakresu treści roszczeń formułowanych przez powoda oraz jego pełnomocnika wynika, że intencją powoda było uzyskanie świadectwa pracy żądanej treści oraz odszkodowania z tytułu wydania niewłaściwego świadectwa pracy, a roszczenie to mieści się w pojęciu „roszczenia związanego ze świadectwem pracy”. Sąd Okręgowy uznał, że z powyższych przyczyn skarga kasacyjna jest niedopuszczalna.

Zażalenie na powyższe postanowienie Sądu Okręgowego wniósł w imieniu powoda jego pełnomocnik zarzucając naruszenie art. 398² § 2 pkt 2 k.p.c. Wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia oraz zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych oświadczając, że koszty pomocy prawnej udzielonej z urzędu nie zostały w całości ani w części opłacone.

W uzasadnieniu zażalenia podniósł, że w odpowiedzi na wezwanie sądu z 8 kwietnia 2019 r. do ostatecznego sprecyzowania żądań pozwu, określił żądanie pozwu jako żądanie odszkodowania z tytułu wydania niewłaściwego świadectwa pracy w wysokości różnicy pomiędzy emeryturą naliczoną a emeryturą, która byłaby naliczona gdyby okres od 1 lipca 1969 r. do 14 czerwca 1970 r. został

uwzględniony w naliczaniu wysokości emerytury, z uwzględnieniem średniej długości życia w Polsce wynoszącej 74 lata (pismo z dnia 17 kwietnia 2019 r.). Jako jedyną podstawę roszczenia profesjonalny pełnomocnik wskazał art. 471 k.c. w związku z art. 300 k.p. Pełnomocnik skarżącego podniósł, że w związku z tym, iż roszczenie o odszkodowanie było oparte na art. 471 k.c. w związku z art. 300 k.p. a nie na art. 99 § 1 k.p., to sprawa ta jest sprawą podlegającą skardze kasacyjnej. W ocenie skarżącego roszczenia tego typu i sprawy z nich wynikające były uznane jako sprawy podlegające skardze kasacyjnej oraz powołał się na uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 19 stycznia 2011 r., I PZP 5/10 (OSNP 2011 nr 15-16, poz. 199).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398² § 2 pkt 2 k.p.c. skarga kasacyjna jest niedopuszczalna w sprawach dotyczących „świadectwa pracy i roszczeń z tym związanych”, co obejmuje roszczenie o wydanie świadectwa pracy lub o jego sprostowanie (art. 97 k.p.), ale także roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej przez pracodawcę wskutek niewydania w terminie lub wydania niewłaściwego świadectwa pracy (art. 99 § 1 k.p.). Zarówno w doktrynie (por. J. Iwulski: Kasacja w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych - pierwsze doświadczenia, Monitor Prawniczy z 1997 r. nr 10, s. 391) jak i w orzecznictwie (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 12 kwietnia 2007 r., I PZ 6/07, niepublikowane, z 22 lutego 2018 r., II PK 108/17, LEX nr 2487652), przyjmuje się, że wyłączenie dopuszczalności skargi kasacyjnej (wcześniej kasacji), o którym mowa w art. 398² § 2 pkt 2 k.p.c. obejmuje sprawy „dotyczące świadectwa pracy i roszczeń z tym związanych”, a nie tylko powództwa o wydanie i sprostowanie świadectwa pracy.

Należy podkreślić, że żądanie sprostowania świadectwa pracy może być na podstawie art. 97 § 2¹ k.p. przedmiotem samodzielnego roszczenia, to jednak roszczenie o naprawienie szkody, niezależnie od tego, czy przewidziane w art. 99 § 1 i 2 k.p., czy w przepisach prawa cywilnego, zależy od istnienia i stwierdzenia szkody wyrządzonej przez pracodawcę wskutek niewydania w terminie lub wydania niewłaściwego świadectwa pracy. W tym sensie sprawa o odszkodowanie jest

sprawą „dotyczącą” świadectwa pracy, a roszczenie o odszkodowanie jest z nim „związane” w rozumieniu art. 398² § 2 pkt 2 k.p.c. (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 14 maja 1999 r., I PKN 83/99, OSNAPiUS 2000 nr 15, poz. 587; z 19 grudnia 1997 r., I PZ 45/97, OSNAPiUS 1999 nr 3, poz. 90; z 27 lutego 1997 r., I PZ 4/97, OSNAPiUS 1998 nr 2, poz. 46, wyrok z 13 października 2004 r., II PK 36/04, OSNP 2005 nr 8, poz. 106). Powyższa argumentacja została przedstawiona w powołanym przez Sąd Apelacyjny postanowieniu Sądu Najwyższego z 22 lutego 2018 r., II PK 108/17, (LEX nr 2487652).

Odnosząc się do kwestii dopuszczalności skargi kasacyjnej należy pokreślić, że sformułowanie z art. 398² § 2 pkt 2 k.p.c., ma szeroki zakres i obejmuje ono nie tylko roszczenie o wydanie świadectwa pracy lub jego sprostowanie (art. 97 k.p.), ale także roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej przez pracodawcę wskutek niewydania w terminie lub wydania niewłaściwego świadectwa pracy (art. 99 k.p.). Można też przyjąć, że wyłączenie to dotyczy nie tylko odszkodowania określonego w art. 99 k.p. (z tytułu pozostawania bez pracy), ale także naprawienia jakiegokolwiek szkody spowodowanej wystawieniem niewłaściwego świadectwa pracy, gdyż także taka sprawa mieści się w pojęciu sprawy o „roszczenie związane ze świadectwem pracy”. Tak przyjmując należałoby stwierdzić, że sprawa o naprawienie szkody polegającej na pobieraniu zaniżonego świadczenia z ubezpieczenia społecznego wskutek wydania niewłaściwego świadectwa pracy byłaby objęta wyłączeniem z art. 398² § 2 pkt 2 k.p.c., a więc skarga kasacyjna byłaby w niej niedopuszczalna bez względu na wartość przedmiotu zaskarżenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 4 marca 2008 r. II PK 178/07, OSNP 2009 nr 11-12, poz. 145).

Roszczenie powoda o sprostowanie świadectwa pracy jest - w rozumieniu art. 398² § 2 pkt 2 k.p.c. - sprawą dotyczącą świadectwa pracy i w tym zakresie skarga kasacyjna niewątpliwie podlegała odrzuceniu. W niniejszej sprawie powód dochodził również roszczenia o zasądzenie odszkodowania z tytułu wydania niewłaściwego świadectwa pracy w wysokości różnicy pomiędzy emeryturą naliczoną a emeryturą, która byłaby naliczona, gdyby okres skorygowany w świadectwie pracy został uwzględniony w naliczaniu wysokości emerytury (co potwierdza w piśmie z 17 kwietnia 2019 r., k. 51). Sprawa o odszkodowanie

wywodzone z takiego tytułu jest objęta wyłączeniem z art. 398² § 2 pkt 2 k.p.c., zatem rozstrzygnięcie Sądu drugiej instancji należało uznać za prawidłowe.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.